

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Bakos Geyza ügyvéd (4024 Debrecen, Petőfi tér 19.) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a Dr. Halmos Ügyvédi Iroda (4400 Nyíregyháza, Országászló tér 1. I/3., ügyintéző: dr. Halmos Tamás ügyvéd) és hozzátartozó által képviselt alperes neve (**alperes címe**) alperes ellen közjegyzői jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében - amelybe a dr. Kerékgyártó Csaba jogtanácsos által képviselt Alperesi beavatkozó (**alperesi beavatkozó címe**) az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2006. március 11. napján kelt 10.P.21.437/2004/50. számú ítélete ellen a felperes részéről 52. és 53. sorszám alatt benyújtott fellebbezés kapcsán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felperesnek 4.935.000 (négymillió-kilencszázharmincötezer) forintot és ennek 1999. szeptember 11-től 2001. december 31-ig járó évi 20%-os, 2002. január 1-től a kifizetésig járó, a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott kamatát.

A felperest a terhére megállapított elsőfokú perköltség térítése alól mentesíti, és az alperest kötelezi, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felperesnek 382.000 (háromszáznyolcvankettőezer) forint elsőfokú perköltséget és térítsen meg az államnak külön felhívásra 282.000 (kettőszáznyolcvankettőezer) forint kereseti illetéket, továbbá a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság Gazdasági Hivatalának külön felhívására 15.348 (tizenötezer-háromszáznegyvennyolc) forint állam által előlegezett költséget.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felperesnek 100.000 (egyszázezer) forint másodfokú perköltséget és térítsen meg az államnak külön felhívásra 282.000 (kettőszáznyolcvankettőezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében 4.700.000 forint és ezen összeg után 1999. június 11. napjától a kifizetés napjáig járó évi 20 %-os ügyleti kamat, valamint 1999. szeptember 11. napjától a kifizetés napjáig járó évi 35 %-os késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdése alapján. Perköltséggként 400.000 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjat és 100.000 forint költség megfizetését igényelte.

Előadta, hogy 1999. június 11-én az alperes **P. T.** kölcsönadó és **M. F.** adós között 292/1999. számon szerződést készített, amely szerint **P. T.** kölcsön adott az adósnak 4.700.000 forintot. A kölcsön visszafizetési határideje 1999. szeptember 11. napja volt. A szerződés szerint az adós 20 % ügyleti kamatot, késedelme esetén pedig 35 % késedelmi kamatot köteles fizetni. A kölcsön visszafizetésének biztosítására a felek **V. F.** és felesége közös tulajdonát képező ingatlanra jelzálogjogot alapítottak. A közjegyzői eljárásban **V. F.**-et felesége képviselte Gacsályiné dr. Kővári Julianna ügyvéd által ellenjegyzett meghatalmazással. Az alperes eljárása során figyelmen kívül hagyta a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 132. §-ának (1) bekezdésébe foglalt alaki követelményt, amely szerint a meghatalmazást közjegyzői okiratba kellett volna foglalni, vagy olyan magánokiratba, amelyen a fél aláírását közjegyző, vagy a magyar külképviseleti szerv hitelesítette. **P. T.** kölcsönadó a közjegyzői okiratba foglalt követelését a felperesre engedményezte, ezért a Ptk. 329. §-ának (1) bekezdése alapján a kárigény alperessel szembeni érvényesítésére jogosult. A zálogkötelezettek a Vásárosnaményi Városi Bíróság előtt a zálogszerződést megtámadták. A bíróság 4.P.20.022/2000/64. számú ítéletével a 292/1999. számon közjegyzői okiratba foglalt zálogjoggal biztosított kölcsönszerződés zálogjog létesítése tárgyában kötött megállapodását érvénytelennek minősítette, és felperes javára bejegyzett zálogjogot az ingatlan-nyilvántartásból töröltette. A felperes az ítélet ellen nem fellebbezett, mert ügyvédi tájékoztatás szerint az ítélet a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelt, a fellebbezés nem lett volna eredményes. Az adóssal szembeni a kölcsönkövetelést azért nem érvényesítette, mert a büntetőeljárás anyagából kiderült, hogy **M. F.** több személynek tartozott nagy összegekkel, olyan vagyona, amely a követelésre fedezetet nyújtott volna nem volt, így a perlés teljesen eredménytelen lett volna. Álláspontja szerint az alperes a kár összegét nem jogosult vitatni, mert az adós a közjegyzői okiratban az összeg átvételét elismerte.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Perköltséggként ügyvédi munkadíj megállapítását kérte áfával növelve, valamint 100.000 forint készkiadás megtérítését. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a felperesnek nincs keresetőségi joga, mert a kárigény engedményezése nem történt meg. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a felperes nem merítette ki a jogorvoslat lehetőségét, mert a Vásárosnaményi Városi Bíróság ítélete ellen fellebbezéssel nem

élt. Álláspontja szerint a Vásárosnaményi Városi Bíróság ítélete jelen perben anyagi jogerővel nem bír, az ítélet jogszabálysértő, mert a részleges érvénytelenség szabályai szerint csak V. F. esetében lett volna helye a zálogszerződés érvénytelensége megállapításának. Hivatkozott arra is, hogy a közjegyzői okiratba foglalt szerződés érvénytelenségének megállapítása nem érinti az 1999. június 10. napján kelt, egyszerű magánokiratba foglalt szerződés érvényességét, amely a közjegyzői okiratba foglalt megállapodással azonos tartalommal jött létre. Álláspontja szerint a felperes nem tett eleget a kárenyhítési kötelezettségének sem, mert a kölcsönszerződés teljesítési határideje 1999. szeptember 11-én lejárt, de a szerződő felekkel szemben semmilyen intézkedést a felperes nem tett, holott a perindításig a kölcsön megtérülhetett volna. Vitatta a kár összegét is V. F. né vallomására hivatkozással, amely szerint a 4.700.000 forint már a lejáratig esedékes kamatot is tartalmazta.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperes jogi képviselőjének 235.000 forint + áfa perköltséget, és a beavatkozónak 50.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 282.000 forint kereseti illetéket és az állam által előlegezett 15.348 forint költséget az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság a perlési jogosultság hiányára vonatkozóan osztotta az alperes álláspontját. Azt elismerte, hogy a felperes helyesen hivatkozott a Ptk. 328. §-ának (1) bekezdésére és a Ptk. 329. §-ának (1) bekezdésére, miszerint az engedményezéssel az engedményes a régi jogosult helyébe lép és átszállnak rá a követelést biztosító zálogjogból és kezességből származó jogok. Az engedményezés a szerződés alanyát érintő módosítás, amelyből ki kell tűnni, hogy kivel szemben fennálló, milyen követelésre vonatkozik és milyen terjedelemben. Az engedményezés e jogi természetéből következik, hogy az engedményes csak azzal rendelkezhet, amellyel az engedményező is rendelkezett. A nyírbátori közjegyző által készített engedményezés viszont kizárólag a kölcsönadóssal és a jelzálog-kötelezettel szemben fennálló követelés engedményezésére vonatkozik. Az engedményezés időpontjában ugyanis még szó sem volt arról, hogy az adós nem tud, vagy nem akar teljesíteni, a jogügylet kizárólag az élettársak belső jogügylete volt. Az engedményezőnek a nyíregyházi közjegyzővel szemben az engedményezéskor követelése még nem volt, így azt nem is engedményezhette. Ennek folytán az alperessel szembeni kártérítési igény érvényesítésére a felperes nem jogosult.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a perlési jogosultság fennállása esetén sem lehetne alapos a felperes keresete, mert a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdésében meghatározott feltételek közül nem merítette ki a rendes jogorvoslat lehetőségét. A Vladár házaspár által indított perben ugyanis a jelen per felperese az elsőfokú ítélet ellen nem fellebbezett, nem kérte a másodfokú bíróság döntését arra vonatkozóan, hogy a zálogszerződés valóban érvénytelen-e, holott jelen per alperese abban a perben a perbehívást nem fogadta el, ebből következően a kárfelelősségét vitatta.

Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy nem fogadta el az alperes azon álláspontját, hogy a közjegyző az okiratok készítése során ne közhatalmi jogosítványt gyakorolna, ezt ugyanis már a Legfelsőbb Bíróság 20.988/1998. számú eseti döntésében is megállapította, majd a 3/2004. PJE jogegységi határozatban is rögzítette. Egyetértett viszont az elsőfokú bíróság az alperessel abban, hogy a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés érvényes volt, a kölcsönszerződés alapján a felperes megkísérelhette volna kölcsön behajtását annak ellenére, hogy az alperes személyének megválasztása a felperest illeti meg. Az igény érvényesítésének hiánya felvetette volna annak vizsgálatát, hogy a közjegyzői tévedésből a felperest érte-e kár, eleget tett-e kárenyhítési kötelezettségének, és a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdésében meghatározott egyéb feltételek fennállását is vizsgálni kellett volna.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett, az alperes csatlakozó fellebbezéssel élt.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az alperes felperesi kereset szerinti marasztalását kérte és másodfokú perköltséget igényelt. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás kiegészítését kérte azzal, hogy az alperes által megszerkesztett okirat érvénytelenségének oka, hogy az alperes megsértette a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 132. §-ának (1) bekezdését. Álláspontja szerint, ha az elsőfokú bíróság ezt a körülményt értékeli, akkor más jogi következtetésre jutott volna, mert a törvény megsértésének megállapításból következik, hogy az alperes kárfelelőssége fennáll. Megalapoztatlanul minősítette az elsőfokú bíróságnak a perlési képesség hiányára vonatkozó álláspontját, mert az engedményezés tárgya nem a jogviszony, hanem a követelés. A felperes új jogosultként belépett az eredeti jogviszonyba, ettől kezdve a követelést csak ő érvényesíthette. Annak nincs jogi jelentősége, hogy az engedményezés létrejöttének időpontjában a kártérítési igény érvényesítése nem volt előre látható. Követelése jogalapját nem változtatta meg, de lehetségesnek találta, hogy a másodfokú bíróság döntését más jogalapon hozza meg. A Ptk. 349. §-ának (1) bekezdésére alapított döntés esetén vitatta a jogorvoslat igénybevételének hiányát, mert nem lett volna olyan fellebbezési tartalom, amely eredményes lehetett volna. Kiemelte, hogy az adós elleni eljárásra azért nem került sor, mert az eljárás végrehajtható vagyon hiányában nem vezetett volna eredményre, gazdaságtalan és ésszerűtlen lett volna.

Az alperes csatlakozó fellebbezésében a felperes által fizetendő perköltség összegének felemelését kérte 100.000 forinttal, mert az elsőfokú bíróság a készkiadások igazolására az alperest nem hívta fel, és azt annak ellenére nem ítélete meg, hogy a felperes annak felmerültét nem tette vitássá. Megjegyezte, hogy a perköltség megállapítására nem kerülhetett volna sor a 12/1991. (IX. 29.) IM rendelet alapján, mert annak hatályon kívül helyezésére a 8/2002. (III. 30.) IM rendelettel sor került.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében a per főtárgya vonatkozásában az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. A tényállás kiegészítését szükségtelennek minősítette.

Egyetértett az elsőfokú bíróság perlési képesség hiányára vonatkozó álláspontjával, mert az engedményezéssel a kártérítési jogviszonyban alanyváltozás nem következett be. A jogalap körében előadottak álláspontja szerint túlhaladottá váltak a 3/2004. PJE határozatra figyelemmel. Ha a Fővárosi Ítéltábla a felperes keresetösségi jogát megállapítaná, utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság az alperesi védekezést nem merítette ki, nem vizsgálta az 1999. június 10-ei magánokirat jelentőségét, a közokiratba foglalt zálogszerződés részleges érvénytelenségét, a rendes jogorvoslat kimerítésének hiányát, a kár összegének bizonyítatlanságát, az okozati összefüggés hiányát és a kárenyhítési és kárelhárítási kötelezettséget sem.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben vizsgálta felül, mert annak fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt (Pp. 228. §-nak (1) bekezdése).

A felperes fellebbezése nagyobb részben alapos, a csatlakozó fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, annak kiegészítése nem szükséges, mert a felperes által kért kiegészítés a Vásárosnaményi Városi Bíróság P.20.327/2001/64. számú ítéletének része. A Fővárosi Ítéltábla azonban az elsőfokú bíróság döntésével és túlnyomórészt jogi indokaival sem értett egyet.

Az alperes által a fellebbezési ellenkérelemben fenntartott védekezést vizsgálva a Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy a másodfokú bíróság a Pp. 252. §-ának (3) bekezdése szerint a fellebbezési, csatlakozó fellebbezési kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátai között változtathatja meg az elsőfokú bíróság ítéletét, de e korlátok között a perben érvényesített jog, illetve azzal szemben felhozott védekezés alapjául szolgáló olyan kérdésekben is határozhat, amelyben az elsőfokú bíróság nem tárgyalta és nem határozott. A felperes kereseti kérelmének érdemi elbírálását tehát nem akadályozza az a körülmény, hogy az elsőfokú bíróság az alperesi védekezés nem minden elemét vizsgálta.

A perbeli legitimáció kapcsán az elsőfokú bíróság az alperes álláspontját fogadta el, amellyel a Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet. A Ptk. 328. §-ának (1) bekezdése szerint ugyanis az engedményezés a követelés szerződéssel történő átruházása. Az engedményes a követelését ruházza át és nem a követelés érvényesítésének jogcímét. Az átruházást követően a követeléssel az engedményes rendelkezik, így ő dönt abban a kérdésben is, hogy az őt egyszeresen megillető követelést az engedményező szerződő partnerével vagy szerződésen kívüli kárigényként harmadik személlyel szemben érvényesíti-e.

A perbeli esetben az engedményezésre 1999. július 6-án került sor, a kölcsön követelés pedig 1999. szeptember 10-én vált lejáratúvá. Az engedményezés tehát a kölcsön visszafizetési határidejének lejártja előtt történt, a felperes a Ptk. 329. §-ának (1) bekezdése alapján előbb lépett az eredeti jogosult helyébe lépett, mint ahogy az általa állított kár bekövetkezett. Mindez azt jelenti, hogy amennyiben a

zálogszerződés érvénytelenségéből eredően kár következett be, az a felperesnél jelentkezik. Szerződésen kívüli kártérítési jogviszony tehát a felperes és az alperes között jött létre, ezért a felperes perbeli legitimációval rendelkezik. Ha pedig a felperesnek van jogos igénye, azt a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdése alapján jogosult érvényesíteni, mert a fellebbezési eljárásban azt már az alperes sem vitatta, hogy a felperesi kárigényt a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdése alapján kell elbírálni figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság 3/2004. PJE határozatára.

A jogalappal összefüggésben a Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy a közigazgatási jogkörben okozott kár nem önálló jogalap, mert a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdésében meghatározott különös feltételek mellett a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésében meghatározott általános kártérítési feltételek fennállását is vizsgálni kell a felelősség megállapításához. Az elsőfokú bíróság a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdésében meghatározott különös feltételek közül a rendes jogorvoslat igénybevételének hiányát állapította meg. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint viszont fel sem merülhet, hogy a felperest ért kár rendes jogorvoslattal elhárítható lett volna. A felperes kára ugyanis abból származik, hogy az alperes alakilag hibás meghatalmazást fogadott el a közokirat készítésénél, amely a jogerős ítélet szerint a zálogszerződés érvénytelenségét eredményezte. A közjegyzői eljárásban a közjegyző által készített okirat esetén a feleknek nincs jogorvoslati lehetősége. Az a körülmény, hogy a jelen per felperese a Vásárosnaményi Városi Bíróság ítélete ellen nem fellebbezett, csak a bíróság elleni kártérítési perben lenne értékelhető jogorvoslat hiányaként. Az elmulasztott fellebbezés ugyanis a bírósági eljárásban rendelkezésre álló jogorvoslat elmulasztását jelentette. Közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény esetén a rendes jogorvoslat igénybevétele csak abban az eljárásban vizsgálható, amivel okozati összefüggésben a kár bekövetkeztét állítják. A jogorvoslat más, további eljárásban való elmulasztása csak a kárelhárítási, illetve -enyhítési kötelezettség keretében értelmezhető.

A fellebbezés elmulasztását a Ptk. 340. §-ának (1) bekezdése körében is vizsgálni kellett. Az a körülmény azonban, hogy a felperes a kárelhárítási kötelezettségének nem tett eleget a károkozó érdekében álló tény, amelyet a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján az alperesnek kellene bizonyítani. A fellebbezés elmulasztását azonban nem lehet úgy értékelni, hogy a felperes a kárelhárítási kötelezettségének nem tett eleget. Egyrészt tényszerűen megállapítható, hogy a Vásárosnaményi Városi Bíróság előtt folyó perben a jelen per felperesének védekezése arra irányult, hogy a közjegyzői okiratba foglalt zálogszerződés nem lehet teljesen érvénytelen, legfeljebb a szerződés részleges érvénytelensége állapítható meg. Ezt a védekezést azonban a bíróság nem fogadta el. Jelen per felperese - abban perben III. rendű alperes - a jelen per alperesét perbehívta, aki azonban a perbehívást nem fogadja el, holott beavatkozóként a Pp. 233. §-ának (1) bekezdése alapján a perben hozott ítélet ellen a jelen per alperesének is lehetősége lett volna fellebbezni. A PK. 36. számú állásfoglalás szerint pedig a károkozótól több várható el, mint a károsulttól, aki bízhat abban mindenki tartózkodik a károkozástól. Éppen ezért az alperes, akinek tudomása volt egyrészt abból, hogy az általa készített szerződés érvénytelensége folytán per folyik, valamint arról is, hogy a felperes - a kereset eredményessége esetén - vele szemben fog követeléssel fellépni, eredménnyel a felperes részéről elmulasztott kárenyhítésre alappal nem hivatkozhat. A kár egy

részét ugyanis ő maga éppúgy elháríthatta volna. Megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy az alperes nem jelölte meg: a kár mennyiben lett volna részleges érvénytelenség esetén elhárítható. Ebben az esetben ugyanis beköltözhető ingatlan árverésére nem kerülhetett volna sor.

A Fővárosi Ítéltábla nem fogadta el azt az alperesi álláspontot sem, hogy a Vásárosnaményi Városi Bíróság jogerős ítélete a bíróságot ne kötné. Az alperes jogellenes magatartását, a Ktv. 132. §-ának (1) bekezdésében írt követelmény megsértését ugyanis a jogerős ítélet állapította meg, amelynek következtében a felperes jelzálogjogát az ingatlan-nyilvántartásból törölték. A jogerős ítélet e rendelkezését a jelen perben eljáró bíróság nem bírálhatja felül, ahhoz kötve van.

A Fővárosi Ítéltábla vizsgálta azt is, hogy van e jogi jelentősége annak a körülménynek, hogy a felperes az egyenes adóstól a tartozás behajtását meg sem kísérelte. A felperesnek azonban nem volt olyan jogi kötelezettsége, hogy a követelést először az egyenes adóstól kísérelje meg behajtani, és csak azt követően forduljon a zálogkötelezettek ellen. A Ptk. akkor hatályos 251. §-ának (1) bekezdése szerint a felperes jogosult lett volna a követelését a zálogtárgyból kielégíteni, a zálogkötelezett nem élhetett volna a sortartás kifogásával. A felperest tehát jogszabály jogosította fel arra, hogy a kötelezettek közül válasszon, a követelés behajtását bármelyik kötelezettől kérhette, így e lehetőség kihasználása nem lehet jogellenes magatartás, nem jelentheti a kárelhárítási, illetve kárenyhítési kötelezettség teljesítésének hiányát. A felperes döntését a büntető ítélet ismeretében még ésszerűtlennek sem lehet tekinteni, mert az adós teljesen vagyontalan volt, és számos nagy összegű tartozása miatt a követelés behajtása eleve eredménytelennek látszott.

Az alperes eredményesen nem hivatkozhat arra sem, hogy a felperes igényét az 1999. június 10-én kelt okirat alapján érvényesíthette volna. A felek között ugyanis csak egy jogügylet volt, amelyet még az alperes sem tett vitássá. Erről az egy jogügyletről valóban két okirat készült, de az okirat érvénytelensége fogalmilag kizárt, csak a jogügylet lehet érvénytelen. A létrejött jogügyletről pedig jogerős bírósági ítélet állapította meg, hogy a zálogjog alapítására vonatkozóan érvénytelen, semmis. Ezért az érvénytelen jogügyletről kiállított okiratok számának nincs jelentősége.

Az alperes a felperes jogtalan haszonszerzési célzatára saját érdekében nem hivatkozhat, és azt sem teheti vitássá, hogy a kár összege nem bizonyított. A jogügylet semmissége folytán ugyanis az okirat a Ktv. 131. §-ának (2) bekezdése szerint nem veszti el közokirati jellegét, és a kölcsön összegét a közokirat tartalmazza. Az alperes eredményesen azért sem hivatkozhat a kölcsön eltérő összegére, mert a Ktv. 113. §-a alapján felel azért, hogy a közjegyzői okirat a valóságnak megfelelően tartalmazza a közjegyző jelenlétében történt tényeket. A Ktv. 3. §-ának (1) bekezdése szerint pedig az alperes köteles lett volna a közreműködést megtagadni, ha olyan jogügyletbe kérték a közreműködését, amely jogszabálya ütközik, célja tiltott vagy tisztességtelen. Az alperest tehát a bizonyítás

egyrészt közokirattal szemben, másrészt olyan közokirattal szemben terhelte, amit maga készített és amelynek tartalmát illetően törvényben előírt kötelezettségek terheltek. A közokirat valódisága melletti törvényi vélelem az alperes esetén kiegészült az okirat tartalmi valódiságáért fennálló felelősségével, amely utóbbi alól magát meg sem kísérelte kimenteni.

A fent kifejtettek alapján az alperes jogellenes magatartása, az ezzel okozati összefüggésben álló kár - a követelés a zálogtárgyból nem volt kielégíthető - bizonyított, de vizsgálni kellett azt is, hogy a felperes kára mikor következett be és milyen összegben. Az alperes jogellenes magatartása a felperes javára bejegyzett zálogjog törlését eredményezte keletkezésére visszaható hatállyal. Ez azt jelenti, hogy a zálogjog megnyílásakor a felperesnek nem volt valós dologi jogi biztosítéka, a kár tehát a követelés lejártakor 1999. szeptember 10-én következett be. A követelés lejártakor az adós tartozása 4.700.000 forint tőke, és a három hónapra járó ügyleti kamat volt, amelynek összege 235.000 forint, vagyis a bekövetkezett felperest ért kár 4.935.000 forint. A kár ilyen összegben való megállapítása nem ütközik a Pp. 215. §-ba, mert a felperes által ügyleti kamatként igényelt összeg egy része tőkeként, lejárt pénztartozásként került elszámolásra. Az alperes tehát 4.935.000 forint és ezen összeg után 1999. szeptember 11. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére köteles a Ptk. 360. §-ának (1) bekezdése alapján. A késedelmi kamat a 2001. évi LXXXVII. törvény 2. §-ra figyelemmel 2001. december 31-ig évi 20 %, 2002. január 1-től 2004. december 31-ig évi 11 %. 2005. január 1-jét követően az ún. „ugráló kamat” alkalmazását a 2005. évi költségvetésről szóló 2004. évi CXXXV. törvény 134. §-a alapján kell alkalmazni, amely 2005. január 1. napjától 2005. június 30. napjáig a 2004. december 31-én érvényes jegybanki kamat alapján 9,5 %, 2005. július 1. napjától december 31. napjáig a 2005. június 30-án érvényes jegybanki kamat alapján 7 %, 2006. január 1. napjától a 2005. december 31. napján érvényes jegybanki alapkamat alapján 6 %, 2006. július 1. napjától a 2006. június 30. napján érvényes jegybanki kamat 6,25 %, 2007. január 1. napjától pedig a 2006. december 31. napján érvényes jegybanki kamatra figyelemmel 8 %. A felperes ezt meghaladó ügyleti és késedelmi kamat igénye megalapozatlan, az már nem az alperes jogellenes magatartásának következménye.

A Fővárosi Ítéltábla érdemi döntése folytán az alperes csatlakozó fellebbezése nem volt teljesíthető. A felperest a terhére megállapított perköltség fizetése alól mentesíteni kellett, és a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján az alperest kellett kötelezni a felperes javára perköltség megfizetésére. Az ügyvédi munkadíj megállapítására az elsőfokú bíróság által alkalmazott 12/1991. IM rendelet nem volt alkalmazható, annak korábbi hatályon kívül helyezése folytán. Nem volt alkalmazható a 8/2002. (III. 30.) IM rendelet sem, annak a per befejezése előtti hatályon kívül helyezésére figyelemmel. A 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alkalmazására azért nem kerülhetett sor, mert csak a hatályba lépése után indult ügyekben lehet alkalmazni. Ezért a Fővárosi Ítéltábla a felperest megillető perköltség összegéről a Pp. 79. §-ának (1) bekezdése alapján a végzett munka mennyiségére és a felmerült - alperes által sem vitatott - készkiadások figyelembe

vételével határozott. A beavatkozó perköltség fizetésére történő kötelezését a Fővárosi Ítéltábla mellőzte, mert eljárásával többletköltséget nem okozott. A le nem rótt kereseti illeték és az állam által előlegezett költség viselésére vonatkozó rendelkezés a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

A fentiekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján.

A felperes fellebbezése a kamat egy részének kivételével eredményes volt, ezért az alperes a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles a felperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére, amelynek összegét a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 79. §-ának (1) bekezdése alapján mérlegeléssel határozott meg.

A feljegyzett fellebbezési illetékre vonatkozó rendelkezés a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2007. június 7.

. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s.k.
előadó bíró

Dr. Szabó Klára s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: